

en forvaltningsmyndighed, kan den pågældende kræve at se sagens dokumenter, selv om myndigheden endnu ikke har rettet nogen henvendelse til ham i sagen. Udtrykket „parter“ indebærer imidlertid visse afgrænsningsproblemer, og i tvivlstilfælde må der navnlig lægges vægt på, hvor væsentlig interesse den pågældende har i sagens udfald.

Af bestemmelsens affattelse („... parter i en sag ...“) fremgår, at den ikke tager sigte på sager om gennemførelse af generelle forskrifter (love, anordninger, cirkulærer m. v.) eller foranstaltninger af almindelig karakter.

Begæring om at blive gjort bekendt med en sags akter kan fremsættes såvel under sagens behandling som efter dens afgørelse. Med hensyn til spørgsmålet om udsættelse af en sags afgørelse i tilfælde, hvor begæring er fremsat under sagens behandling, henvises til §§ 8 og 10.

Til § 2.

Til stk. 1. Efter denne bestemmelse kan en begæring afslås, hvis partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige eller private interesser.

Loven af 2. februar 1866 indeholder bestemmelser, hvorefter visse typer af sager er undtaget fra den i loven hjemlede partsoffentlighed. Endvidere har det været antaget, at lovgivningens regler om tavshedspligt for personer i offentlig tjeneste eller hverv begrænsede adgangen til partsoffentlighed. En så vidtgående begrænsning kan imidlertid ikke anses for velbegrunderet.

Den foreslåede bestemmelse bygger på den opfattelse, at de hensyn, der begrunder partsoffentlighed, er af en så betydelig vægt, at partens krav på at blive gjort bekendt med dokumenterne i en sag må anerkendes som et hovedsynspunkt. De grunde, der i øvrigt jævnlige kan tilsige, at oplysninger i en sag hemmeligholdes, har i almindelighed ikke vægt over for en parts interesse i at kende grundlaget for en afgørelse. Dette er baggrunden for den foreslåede affattelse af § 2, hvorefter parts-offentlighed kun kan nægtes, når der foreligger *afgørende* modhensyn til offentlige eller private interesser.

Ved lovforslagets udarbejdelse har man tilsluttet sig kommissionens opfattelse, hvorefter der ikke i loven bør foretages en opregning af de typer af hensyn, der kan føre til, at begæring om parts-offentlighed må afslås. På den ene side ville en sådan opregning være uden større praktisk betyd-

ning for administrationen, idet opregningen ikke ville kunne foretages på udtømmende måde; på den anden side ville den tilsløre den vægt, der ved afgørelsen af spørgsmålet om partsoffentlighed bør lægges på den konkrete afvejelse af de modstående hensyn. Hertil kommer, at udformning af en mere omfattende undtagelsesbestemmelse ville stemme mindre godt med det anførte hovedsynspunkt, hvorefter begæring om partsoffentlighed i almindelighed bør imødekommes.

Ved anvendelsen af § 2 vil den angivelse af modhensyn, der indeholdes i § 2 i kommissionens udkast til lov om offentlighed i forvaltningen (betænkningen s. 58 og 61-64), kunne have en vis vejledende betydning. Eksempelvis vil det således efter omstændighederne kunne være nødvendigt at nægte partsoffentlighed af hensyn til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede stater eller mellemfolkelige institutioner, eller af hensyn til andre persons rimelige krav på hemmeligholdelse af oplysninger om deres private, herunder økonomiske, forhold. Undertiden kan en hemmeligholdelse af visse oplysninger være påkrævet på visse stadier af en sags behandling for at hindre, at forvaltningens nødvendige undersøgelse af sagen eller en forsvarlig gennemførelse af en påtænkt administrativ foranstaltning modvirkes. Hvor staten og kommunerne udøver forretningsmæssig eller anden økonomisk virksomhed, medfører hensyn til det offentliges økonomi og navnlig dets stilling som part i kontraktsforhold, at der må gives sådan virksomhed en vis beskyttelse mod offentlighed. Undtagelsesvis vil hensynet til parten selv kunne tilsige, at han ikke gøres bekendt med visse dokumenter, f. eks. når disse indeholder oplysninger om, at han lider af alvorlige sygdomme.

Til stk. 2. Det kan forekomme, at de hensyn, der er til hinder for partsoffentlighed, kun gør sig gældende med hensyn til enkelte afsnit af et dokument. Det foreslås derfor udtrykkeligt fastsat, at parten i sådanne tilfælde ikke kan nægtes adgang til at blive gjort bekendt med den øvrige del af dokumentet, f. eks. ved ekstrakt-afskrift.

I kommissionsudkastets § 2, stk. 3, er optaget en bestemmelse, hvorefter en myndighed, inden der træffes afgørelse om meddelelse af oplysninger, kan indhente en udtalelse fra den, hvis interesse kan være til hinder for, at oplysningerne meddeles. At en myndighed i tvivlstilfælde kan — og undertiden bør — følge denne fremgangsmåde, gælder imidlertid uden nogen udtrykkelig lovregel derom, og den af kommissionen foreslåede bestemmelse er derfor upåkrævet.